

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 19.11.2014
Vår ref.: 201103056-49
Arkiv: 312
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Tor Carlsen

Oversendelse av to klager på vedtak om Krossdalselvi kraftverk av 23.4.2014

Vedtak om tillatelse til bygging av Krossdalselvi kraftverk av 23.4.2014 er påklaget av 3 parter i saken: Familien Kråkevik, familien Øye og Naturvernforbundet i Hordaland.

Alle klagene er gitt innen klagefristen og tilfredsstiller de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagene i tråd med forvaltningsloven § 33.

Blåfall AS, som er tiltakshaver for Krossdalselvi kraftverk, har kommentert klagene i brev til NVE. I brevet ber Blåfall AS om at NVE endrer tillatelsen av 23.4.2014 for å imøtekomme klagen fra familien Øye. NVE tar klagen fra familien Øye og anmodningen fra Blåfall til følge og endrer tillatelsen gitt 23.4.2014 slik at kraftverket ikke vil berøre familien Øye.

Vi kan ikke se at de to klagene fra familien Kråkevik og Naturvernforbundet i Hordaland gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 23.4.2014. Klagene oversendes derfor Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

Søknaden om Krossdalselvi kraftverk ble behandlet i en småkraftpakke sammen med 12 andre søknader om vannkraftverk på Folgefonnhalvøya. NVEs vedtak om tillatelse til Krossdalselvi kraftverk ble fattet 23.4.2014. En oppsummering av saksbehandlingsprosessen og vurderingene som ligger til grunn for vedtaket er gjengitt i KSKnotat nr. 25/2014 *Bakgrunn for vedtak Folgefonna* og KSKnotat nr. 30/2014 *Bakgrunn for vedtak Krossdalselvi*.

Klagene

Vedtak om tillatelse til bygging av Krossdalselvi kraftverk av 23.4.2014 er påklaget av 3 parter i saken: Familien Kråkevik, familien Øye og Naturvernforbundet i Hordaland.

Klagene er videresendt Blåfall AS til uttalelse (jmfør forvaltningsloven § 33). NVE viser til brev av 31.10.2014 fra Blåfall AS hvor de mener at innholdet i klagene fra familien Kråkevik og fra

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Naturvernforbundet i Hordaland ikke inneholder nye momenter i saken. Når det gjelder klagen fra familien Øye uttaler Blåfall at de ønsker å ta klagen til følge.

NVEs vurdering av klagene

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner at klagene inneholder momenter som vesentlig endrer vurderingen av saken, alternativt oversende klagene til OED for endelig avgjørelse (jmfør forvaltningsloven § 33).

Rannveig Espeland Øye og Bjørn Kåre Øye (heretter referert til som familien Øye) har sendt klage 5.5.2014. Klagen er utdypet i brev den 15.8.2014. Innholdet i klagen er i hovedsak at familien Øye ønsker at hverken rørgate, kraftstasjon, massedeponi eller riggområde skal berøre deres eiendom og innmark. Blåfall AS har i brev av 31.10.2014 uttalt at kraftsstasjonen kan flyttes slik at hverken rørgate, kraftstasjon, massedeponi eller riggområde vil bli liggende på familien Øyes eiendom.

NVE mener en flytting av anlegget til ovenfor familien Øyes eiendom ikke utgjør vesentlig endring av samfunnsnyttan av prosjektet. NVE mener også at flyttingen ikke vil medføre nye ulemper for noen berørte parter. NVE endrer dermed sin tillatelse av 23.4.2014 og forutsetter at ved innsending av detaljplaner for Krossdalselvi kraftverk vil Blåfall AS presentere et alternativ hvor hverken rørgate, kraftstasjon, massedeponi eller riggområde vil bli liggende på familien Øyes eiendom.

Trygve Kråkevik, Olaug Kråkevik, Herborg Kråkevik, Bård Kråkevik og Cecilie Styrmo Stærnes (Heretter referert til som familien Kråkevik) har sendt inn klage datert 12.5.2014. Klagen er utdypet i brev den 3.6.2014. Familien Kråkevik mener det ikke skulle vært gitt konsesjon til Krossdalselvi kraftverk og ber OED om å omgøre vedtaket. Klagen er utdypet med 13 hovedpunkter. Punktene er også utdypet i et eget vedlegg til klagen.

1. *«Det er lagt altfor liten vekt på konsekvensar for næringsutviklinga på garden Drebrekke*
2. *Krossdalselva som landskapselement er sterkt undervurdert. Konsekvensane av utbyggjinga for elva som landskapselement er vurderte feil og tillagt altfor liten vekt.*
3. *Konsekvensane for fiske er større enn slik dei vert vurdert i NVE si vurdering*
4. *Konsekvensar for kvernshusmiljøet og ferdsels- og pilgrimsvegen er sterkt undervurdert*
5. *Feil i fråsegner og utelating av viktig informasjon i sakshandsaminga kan ha hatt stort utslag på NVE si vurdering.*
6. *Belastinga av vasskraftutbyggjing på hovudvassdraget i Krossdalen vurdert for liten*
7. *Forholdet mellom utbyggjing av elva og stort arbeid lagt ned for ta vare på landskap og kulturminner er utelate i vurderinga av Krossdalselva*
8. *Konsekvensane av dei tre konsesjonane til Vassendenelva, Krossdalselva og Brattabøelva burde og vore vurderte innanfor det avgrensa området som desse utbyggjingane utgjør*
9. *Omfanget av samla utbyggjing av vasskraft i Hardanger burde vore tillagt vekt i vurderinga*
10. *Fugl*
11. *Raudlistartar og naturtypar*
12. *Stort arbeid lagt ned lokalt og regionalt for satsing på fotturisme + pigrimssatsing på veg*

13. Utbyggjinga av den delen av Krossdalselva som renn forbi Drebrekke gjev ikkje verdiskaping lokalt»

Blåfall AS har svart på disse påstandene i brev av 31.10.2014. Blåfall mener det ikke er kommet frem nye forhold i klagen enn det som er lagt til grunn for NVEs vedtak.

NVE anser innholdet i punktene 1, 2, 3, 4, 6, 10, 11 og 12 som at klager er uenig i vektleggingen i NVEs vurdering på de nevnte punktene og at vi i tillegg ikke har tillagt ulempene tilstrekkelig vekt i vår totalvurdering av fordeler og ulemper ved tiltaket.

I punkt 5 problematiserer klager at NVE har mottatt mangelfulle uttalelser fra spesifikke høringsparter. NVE vil presisere at temaene som klager savner i andre høringsparters uttalelser er fremkommet av klagers egen uttalelse som lå til grunn for saksbehandlingen og vedtaket. NVE har gjort en egen vurdering av alle saksopplysninger som kommer inn uavhengig av hvem som har kommet med saksopplysningen. NVE mener at vi har hatt tilstrekkelig med informasjon til å fatte vedtak i saken.

I punkt 7 mener klager at NVE har forskjellsbehandlet landskapsparken i Herand og landskapsrommet på Drebrekke. NVE viser her til vårt vedtak 23.4.2014 hvor vi mener at påvirkningen av Krossdalselvi kraftverk på Drebrekke vil kunne avbøtes ved å slippe tilstrekkelig minstevannføring. I vurderingen av Sæverhagen og Grimeelvi kraftverk i Herand har NVE lagt til grunn at konsekvensene ved både fraføring av vann og de tekniske inngrepene ikke i tilstrekkelig grad vil kunne avbøtes slik at det kan gis konsesjon til tiltakene.

I punkt 8 sier klager at en vurdering av Vassendelva, Brattabøelva og Krossdalselva for seg ville tydeliggjort de negative virkningene av en utbygging. I punkt 9 sier klager at en vurdering av samlet belastning på vassdragsnaturen i Hardanger skulle tilsi at det ikke bør gis konsesjon til Krossdalselvi kraftverk. Som svar på disse to punktene vil NVE vise til at det er et politisk mål å bygge ut flere småkraftverk. Dette er tydelig både fra Stortinget på landsbasis og fra Hordaland fylke regionalt. Hardanger er en region med mange tidligere utbygginger, men også en region med stort potensiale for nye utbygginger. I NVEs vedtak av 23.4.2014 ble det lagt vesentlig vekt på forholdet til sumvirkninger for vassdragsnaturen i Jondalvassdraget i vurderingen av Brattabøelvi, Krossdalselvi, Vassendelva, Tveddal og Breisete kraftverk. Konklusjonen vår var at hovedvassdraget i Jondalvassdraget (der definert som Krossdalen og inkluderer områdene hvor Krossdalselvi, Vassendelva og Brattabøelvi er planlagt) tåler en ytterligere regulering, mens de øvre deler av Stølsdalselva ikke bør bygges ut.

I punkt 13 påstår klager at en utbygging av Krossdalselvi kraftverk ikke vil gi nevneverdig lokal verdiskapning siden det er Statkraft som har kjøpt fallrettighetene på den øverste delen av berørt elvestrekning og at de lokale fallrettseierene eier kun de nederste delene. NVE har lagt til grunn at en utbygging av Krossdalselvi kraftverk vil føre til økt næringsaktivitet i området både under bygging og drift av anlegget i tillegg til at produksjonen vil føre til inntekter for fallrettseiere og grunneiere. NVE har også lagt til grunn at Krossdalselvi kraftverk vil gi en høy produksjon av fornybar energi sammenliknet med andre småkraftutbygginger, og at produksjonen er en viktig del av å oppfylle den politiske satsningen på å øke produksjonen av fornybar energi i landet.

NVE anser klagen fra familien Kråkevik til å inneholde momenter som allerede er inkludert i NVEs vurdering av 23.4.2014, men at klager er uenig i NVEs vurdering og vektlegging av temaene som er tatt opp.

Naturvernforbundet i Hordaland har sendt inn klage datert 19.5.2014. FNF Hordaland har i brev av 20.5.2014 uttalt at de stiller seg bak klagen til Naturvernforbundet i Hordaland. Klagen er oppsummert i seks punkter:

«(1) I grunngevinga frå NVE side 53 er Brattabøelva, Krossdalselv og Grimeelva sett under eitt når det gjeld omsynet til den truga naturtypen bekkekløft. NVH vil påpeika at Brattabøelva og Krossdalselva er deler av nedbørsfeltet til Jondalselva mens Grimeelva høyrer til eit heilt anna nedbørsfelt, nemleg Storelvi i Herand, som ligg mykje lenger nord. Desse to vassdraga kan ikkje samanliknast. Ut frå omsynet til samla belastning i Jondalselva bør difor skadene på bekkekløftene i Krossdalselva tilleggast større vekt enn NVE har gjort. Dersom registreringa hadde vart lenger og kanskje til andre årstider, så er det gode sjansar for at ein hadde registrert raudlista artar også her. NVH vil påpeika at sjølv om det ikkje er påvist raudlista artar, så er det potensial for slike, og at bekkekløfter i seg sjølv er ein truga naturtype.

(2) På side 54 i NVE si vurdering vedgår ein at den sterkt reduserte vassføringa i Krossdalselva vil påføra skader på den truga flaumavhengige naturtypen gråor-heggeskog på Gjølvi. Likevel ser NVE bort frå dette, sidan det er så høg minstevassføring (12% i sommarsesongen og 3% i vintersesongen (oktober-mai)), og at det framleis vil gå flaumar der. Dette er ein udokumentert påstand. Det heiter vidare at det ikkje er påvist raudlista moseartar her, men konsulentrapporten viser at det ligg til rettes for at det fins slike, sidan det er registrert eit høgt artsmangfald. Elles gjeld det same her som for bekkekløfter at det er naturtypen i seg sjølv som er truga, og at når ein ikkje har nok kunnskap, så bør førevar prinsippet følgjast.

(3) Det er nemnt at Lauvbrufossen er eit viktig landskapselement som aukar opplevingsverdien av området. Men det ser ikkje ut til at NVE tek konsekvensen av det og tillegg det noko vekt i sin konklusjon. Bortfall av over 70% av vassføringa i elva vil redusera opplevingsverdien, noko NVE har lagt stor vekt på i andre av dei 13 vassdraga i Folgefonnpakka.

(4) Bortfall av over 70% av vassføringa vil gje dårlegare vilkår for fisken i elva, og det vile vera vanskelegare å utvikla nye fiskestammar som kan gjera det meir attraktivt å fiska her, og øydeleggja for det arbeidet som blir gjort for å oppnå dette

(5) Det er nemnt at det fins to gamle restaurerte kvernhus på garden Drebrekke, der eigarane prøver å livnæra seg ved gardsturisme. Men NVE har ikkje registrert at ein del av opplevingsverdien av denne garden er at kvernhuset er restaurert med tanke på at det skal vera i drift som eit kvernhus og dokumentera korleis folk malte kornet og livnærte seg i tidlegare tider. Ein så stor reduksjon som utbygginga medfører dvs. over 70% i sommarsesongen, vil langt på veg fjerna grunnlaget for denne turistsatsinga. Omsynet til kulturminne blir tillagt stor vekt og er ein av grunnane til avslaget på konsesjonssøknaden for eit anna av dei 13 småkraftverka, nemleg Sævarhagen kraftverk.

(6) Omsynet til samla belastning gjeld generelt om denne delen av Jondal kommune. Når no både Brattabøelva, Vassendaelva og Krossdalselva får konsesjon, og nær 50% av Krossdalselva frå før er overført til Mauranger, så er det ingenting igjen i denne delen av Jondal kommune som ikkje er utbygd.»

Slik NVE lesar punkt 1 og 2 i klagen hevdes det at det ikkje foreligger nok kunnskap til å fatte avgjørelse i saken. NVE vil dermed kommentere dette. Punkt 3-6 omfatter temaer hvor klager er uenig i NVEs vurdering. For disse fire punktene viser vi til vurderingene i vårt vedtak av 23.4.2014.

De biologiske utredningene som er gjort på bestilling av søker samt informasjonen som er hentet inn i saksbehandlingen tilfredstiller etter NVEs syn kravene til utredning etter vannressursloven og

naturmangfoldloven. NVEs vurdering av konsekvenser for naturmangfold omfatter usikkerheten som ligger i den sannsynligheten som alltid er tilstede for funn av nye arter i et område.

NVE påpeker at Krossdalselva kraftverk er et rent elvekraftverk uten regulering. Med en maksimal slukeevne på 4,5 m³/s vil alle vannføringer høyere enn dette føre til overløp over dammen. I søknaden foreligger det beregninger av tilsig som viser at det vil gå flommer som er langt høyere enn maksimal slukeevne selv i tørre år. Påstanden om at verdiene for minstevannføring er lagt til grunn for vurderingen av endring i flommønsteret må bero på en misforståelse. NVE har i sitt vedtak lagt til grunn at det vil være overløp og store flommer også etter en utbygging og at disse vil være med på å opprettholde en flodynamikk på fraført elvestrekning.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen fra familien Kråkevik og Naturvernforbundet i Hordaland er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vårt vedtak av 23.4.2014. Klagen oversendes derfor OED til endelig avgjørelse (jmfør forvaltningsloven § 33). Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi:

Bjørn Kåre Øye
Blåfall AS
Bård Kråkevik
Forum for natur og friluftsliv Hordaland
Naturvernforbundet i Hordaland
Rannveig Espeland Øye